

ProAgria

Hanhipelto-suunnitteluhanke

Viljelijöiden, kuntien ja ELY-keskuksen aktiivisen työn aikaan saannoksena vallitsevan ongelman eteen on saatu aikaiseksi pilottihanke!

Ohjelma Tohmajärvi 14.2.2023

- Tervetulosanat, ProAgria Itä-Suomi, Sini Mustonen (5 min)
- Ajankohtaiset asiat, P-K:n ELY-keskus, Mika Pirinen (5 min)
- Vuoden 2022 vahingot, ELY, Mika Pirinen (5 min)
- Raulako ja siihen liittyvät sähköiset järjestelmät, ELY, Mika Pirinen (10 min)
- Ennaltaehkäisevät avustukset, ELY, Mika Pirinen (20 min)
- Lintupeltosuunnittelu hankkeen toiminta, ProAgria Itä-Suomi, Mika Piironen (10 min)
- Karkotustoiminnan suunnittelu ja sen hankkeistaminen/järjestäminen, Mika Piironen

Pilottihanke

- Pohjois-Karjalassa on käynnistynyt pilottihanke hanhituhojen ennaltaehkäisyyn, jota koordinoi ProAgria Itä-Suomi
- Tavoitteena on vähentää hanhituhoja Pohjois-Karjalassa viljelijöiden ja keskeisten yhteistyötahojen kanssa
- Hankkeessa tehdään kuntakohtainen hanhipeltosuunnitelma Tohmajärven, Kiteen ja Liperin alueelle
- Kartoitetaan hanhipeltojen ja tärkeiden tuotantopeltojen sijainti, joista tehdään suunnittelukartat
- Lisäksi kartoitetaan laajojen poikkeuslupien edellytyksiä
- Hankkeessa pilotoidaan alueellista kokonaissuunnittelua hanhille tarkoitettujen peltojen ja sadontuotantopeltojen välille

Konkreettiset toimenpiteet

Karkotustoiminta

- Ydinajatus karkotustoiminnassa on ennaltaehkäistä viljelyksille kohdistuvat vahingot estämällä hanhien ruokailu pelloilla.
- Tilat ilmoittavat hankkeelle tärkeät tuotantopeltonsa, joita haluavat suojella vahingoilta. Hankkeessa pyritään muodostamaan karkotustoimintaan sopivat aluekokonaisuudet.
- Haasteena hanhipeltojen suuri määrä alueella.
- Toiminta-aika ajoittunee huhtikuun puolivälin tienoilta kesäkuun ensimmäiselle viikolle. Aikataulu elää muuton mukaan.
- Toimintaan tarvitaan lupa viljelijäkohtaisesti! Lupa haetaan Varsinais-Suomen ELY-keskuksesta.

Karkotustoiminnan toteutus

- Toimija (esim. metsästysseura) hakee rahoituksen hankehakemuksella ja palkkaa karkottajat
- ELY- keskus pisteyttää hankehakemukset, ja valikoi parhaat/sopivimmat toimijat tehtävään.
- Yhdistystoimijoita voisi olla noin 10 keskikarjalan alueella.
- Karkotusta tarvitsevia tiloja Tohmajärvellä vähintään 16, Kiteellä hieman vähemmän. Luvut tarkentuvat lähiaikoina.
- Keskimäärin toimija tarvitsee 5-10 karkottajaa alueelleen, riippuen paljon alueen rakenteesta.
- Paras tilanne on sellainen että karkottaja asuu karkotettavalla alueella tai sen välittömässä läheisyydessä, ja voi toimia ympärivuorokautisesti.
- Palkkaus on toimijan ja karkottajan kahdenvälinen sopimus.

Hanketoimijoiden toiminta-alue

- Toiminta-alue muotoutuu tulevien parin kuukauden aikana. Näkymä on, että Tohmajärven ja Kiteen alueelle pitää muodostaa useita aluekokonaisuuksia, jotka voisivat toimia omien toimija osapuoltensa kautta. (Metsästysseurat)
- Kiteen ja osin myös Tohmajärven haaste on erittäin sirpaleiset viljelysaukeat. Toiminnan teho riippuu pitkälti välimatkoista.
- Toimiva alue voi olla on esimerkiksi Värtsilän laakso, tai Saario-Kankaankylä- Keltasuo alue. Kiteellä Kiteenlahden ja Puhoksen alueet ovat toimivia kokonaisuuksia. Esimerkiksi kylärajanen alue, tai metsästysseuran alue. Monissa tilanteissa yhdenkin tilan alue voi olla jo riittävä yhden toimijan toimialueeksi.

Paimentoiminta käytännössä

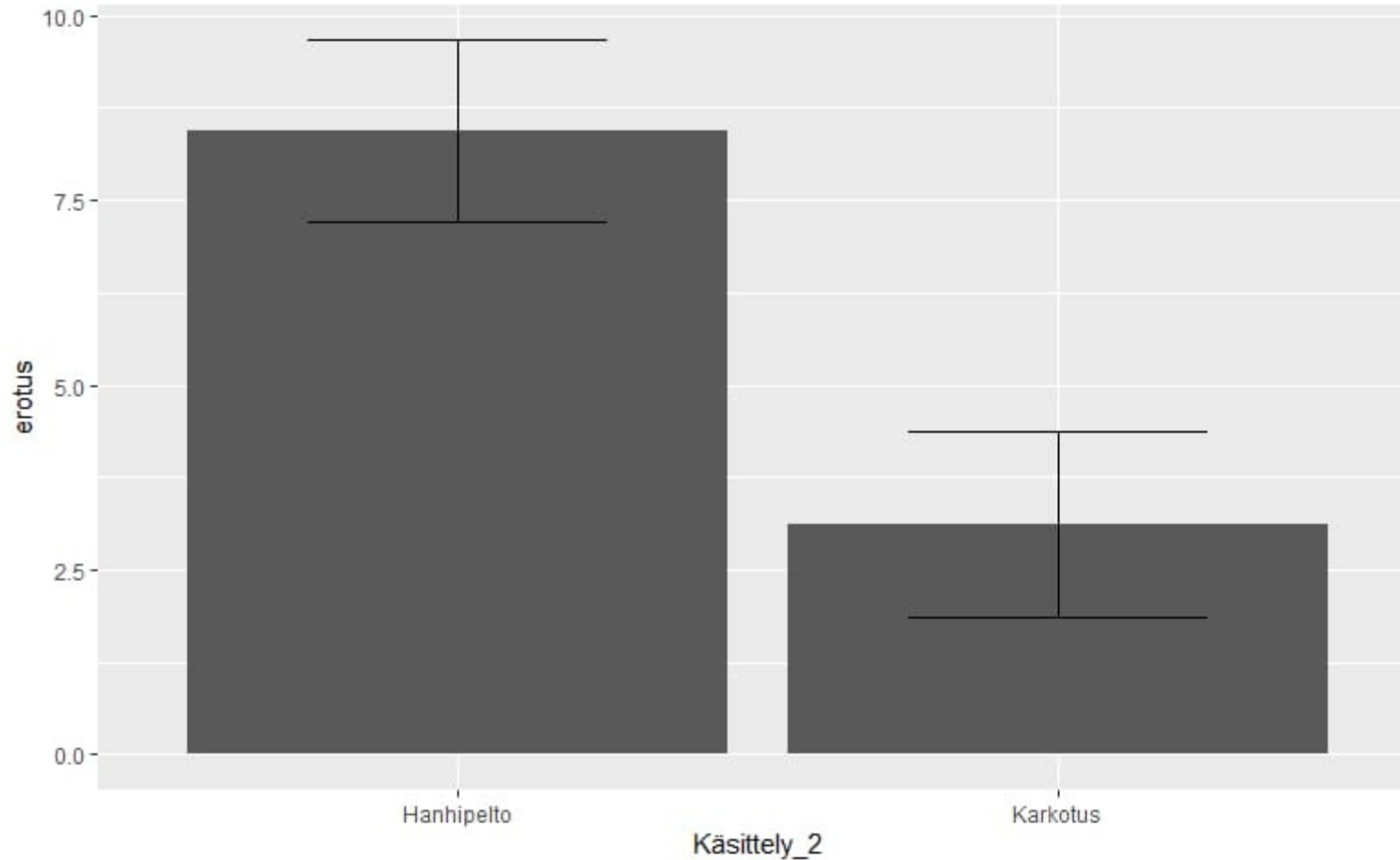
- Äänetön karkottaminen
- Ihmistyönä tehtävä äänetön karkotus on luultavasti toiminnan keskeisin muoto tulevana keväänä
- Erittäin työvoimavaltainen tapa karkottaa valkoposkia.
- Käytännössä muuton kovimmassa vaiheessa joka karkotusta vaativa alue tarvitsee oman karkottajan lähes ympärivuorokautisesti.
- Käsilaser toimivin karkotusapuväline, karkottaa sopivissa oloissa hanhet jopa kilometrin etäisyydeltä.

Paimentoiminta käytännössä

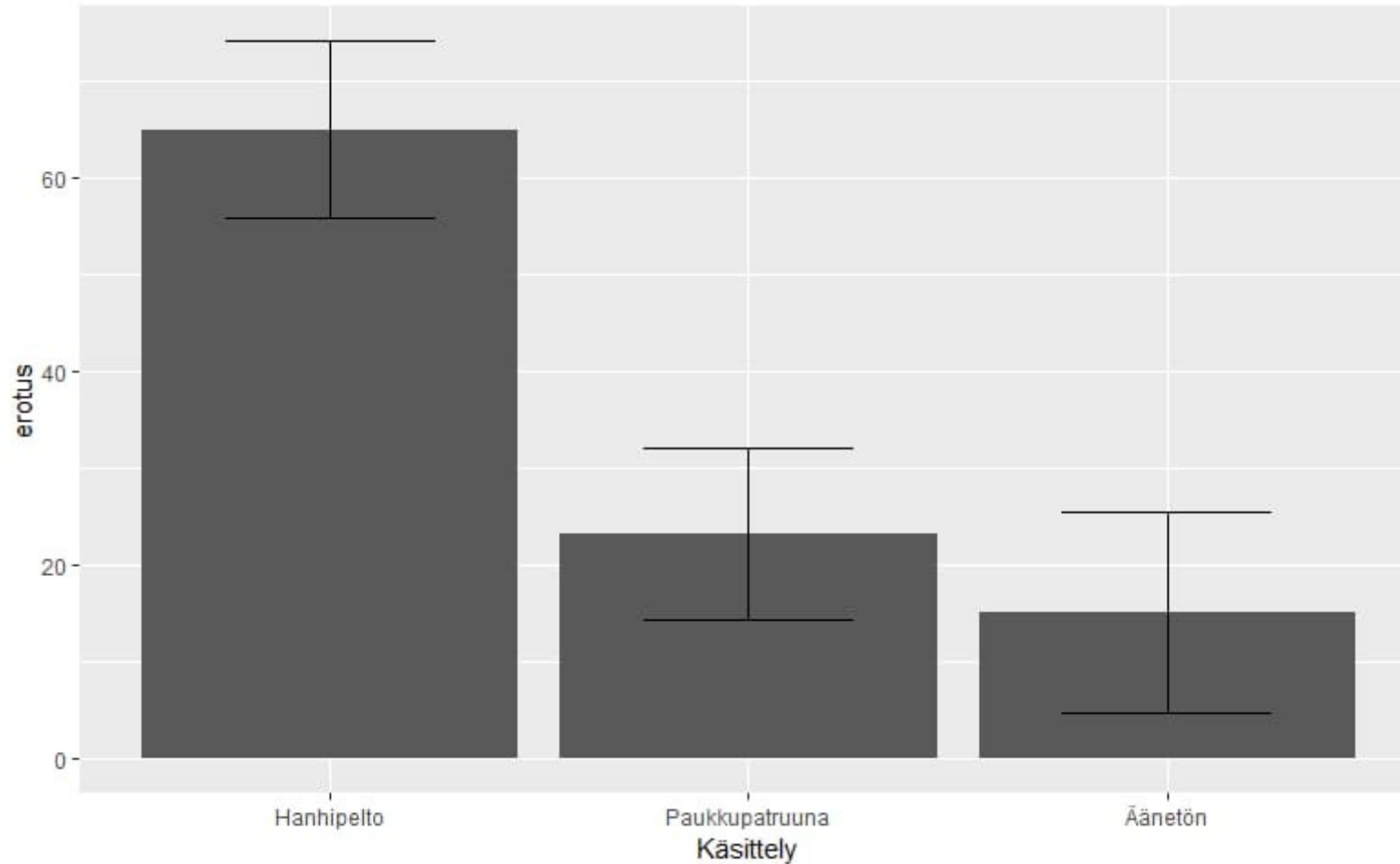
- Karkottaminen paukkupatruunoilla
 - Paukkupatruunoiden käyttö riippuu viljelijän hakemasta luvasta. (aiheesta käynnistyy myös tutkimushanke)
- Karkottaminen on kohtuullisen tehokasta, jos henkilöitä toiminnassa mukana riittävästi ja hanhille sopivaa laskeutumisaluetta lähistöllä tarpeeksi.
- Mahdollista päästä yli 90% tehoon kasvustojen suojauksessa. Hanhipelloilla satotappio on jopa 70-80 % sadon kokonaismassasta ensimmäisen säilörehusadon osalta.

Hanhipellon ja karkotuspellon ero

**Nurmen kulutus
keväällä -22.
Mitä korkeampi
pylväs, sen
suurempi
kulutus**

Karkotustoiminnan toimivuus

Mitä korkeampi palkki, sen suurempi tuho kasvustossa.

Muut karkoitusmenetelmät

- Itsenäiset Laserjärjestelmät (Kallis ja tehoton)
- Kaasutykit(?)
- Dronet (kallihko, teknistä osaamista vaativa)
- Staattiset karkottimet (tehoton)
- Koirakarkotus (syksyllä)
- Tappaminen (syksyllä, luvitus, ehkä jo pataan?)

Kiitos!

Hankkeen toiminta-aika on 1.11.2022-30.6.2023

Hankkeen rahoittajana on Pohjois-Karjalan ELY-keskus, Pohjois-Karjalan maaseutupalvelut, ProAgria Itä-Suomi ja osarahoittajana Ympäristöministeriö